

Justitieutskottets betänkande 2019/20:JuU12

Riksrevisionens rapport om myndighetsgemensamt arbete mot organiserad brottslighet

---

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Riksrevisionen har bl.a. granskat om regeringen i arbetet mot organiserad brottslighet har styrt de samverkande myndigheterna på ett tydligt och samordnat sätt. Riksrevisionen anser att regeringens styrning bör samordnas regelbundet för att förtydliga styrningen. Vidare rekommenderar Riksrevisionen regeringen att regelbundet följa upp den myndighetsgemensamma verksamheten.

Regeringen instämmer delvis i Riksrevisionens bedömning. Regeringen överväger därför flera åtgärder med anledning av rekommendationerna.

Utskottet, som finner att det myndighetsgemensamma arbetet utgör ett viktigt verktyg för att bekämpa organiserad brottslighet, anser att regeringen i större utsträckning än vad regeringen anger i skrivelsen bör följa de rekommendationer som Riksrevisionen lämnar i rapporten. Utskottet föreslår därför ett tillkännagivande till regeringen med anledning av flera motionsyrkanden. Enligt utskottet bör regeringen dels på ett tydligare sätt än i dag säkerställa att styrningen av det myndighetsgemensamma arbetet samordnas regelbundet, dels regelbundet följa upp den myndighetsgemensamma verksamheten. I denna del finns en reservation (S, V, MP).

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden.

I betänkandet finns totalt två reservationer (S, M, V, MP) och ett särskilt yttrande (C).

Behandlade förslag

Skrivelse 2019/20:3 Riksrevisionens rapport om myndighetsgemensamt arbete mot organiserad brottslighet.

Nio yrkanden följdmotioner.

Sex yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Riksrevisionens rapport om myndighetsgemensamt arbete mot organiserad brottslighet	7
Reservationer	15
1. Styrning, samordning och uppföljning av det myndighetsgemensamma arbetet, punkt 2 (S, V, MP)	15
2. Aktionsgrupper, punkt 3 (M)	16
Särskilt yttrande	17
Stärkta myndighetsinsatser mot organiserad brottslighet, punkt 4 (C)	17
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	18
Skrivelsen	18
Följdmotionerna	18
Motioner från allmänna motionstiden 2019/20	19

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2019/20:3 till handlingarna.

2. Styrning, samordning och uppföljning av det myndighetsgemensamma arbetet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen på ett tydligare sätt än i dag ska säkerställa att styrningen av det myndighetsgemensamma arbetet samordnas regelbundet och att regeringen regelbundet ska följa upp den myndighetsgemensamma verksamheten, och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:3063 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 22,

2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 31,

2019/20:3392 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,

2019/20:3404 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och

2019/20:3405 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1–3 och

avslår motion

2019/20:2469 av Karolina Skog och Rasmus Ling (båda MP) yrkandena 1 och 2.

Reservation 1 (S, V, MP)

3. Aktionsgrupper

Riksdagen avslår motion

2019/20:3392 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 3.

Reservation 2 (M)

4. Stärkta myndighetsinsatser mot organiserad brottslighet

Riksdagen avslår motion

2019/20:203 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 5 och 7.

Stockholm den 17 december 2019

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Petter Löberg (S), Magdalena Schröder (M), Adam Marttinen (SD), Maria Strömkvist (S), Johan Hedin (C), Linda Westerlund Snecker (V), Ellen Juntti (M), Katja Nyberg (SD), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Johan Pehrson (L), Bo Broman (SD), Rasmus Ling (MP) och Ingemar Kihlström (KD).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens skrivelse 2019/20:3 Riksrevisionens rapport om myndighetsgemensamt arbete mot organiserad brottslighet. I skrivelsen redovisar regeringen sin bedömning av de iakttagelser och rekommendationer som framgår av Riksrevisionens rapport Myndighetsgemensamt arbete mot organiserad brottslighet – brister i styrning och uppföljning (RiR 2019:11).

Riksrevisionen överlämnade rapporten till riksdagen den 20 mars 2019.

Med anledning av skrivelsen har tre motioner med sammanlagt nio yrkanden väckts. I betänkandet behandlar utskottet även sex yrkanden från allmänna motionstiden 2019/20. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om myndighetsgemensamt arbete mot organiserad brottslighet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen på ett tydligare sätt än i dag ska säkerställa att styrningen av det myndighetsgemensamma arbetet samordnas regelbundet och att regeringen regelbundet ska följa upp den myndighetsgemensamma verksamheten, och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden, vilka bl.a. handlar om aktionsgrupper.

Jämför reservation 1 (S, V, MP) och 2 (M) samt det särskilda yttrandet (C).

Riksrevisionens granskning

Bakgrund

På uppdrag av regeringen har myndigheter såväl inom som utanför rättsväsendet sedan 2008 samarbetat för att bekämpa den organiserade brottsligheten. Totalt tolv myndigheter har deltagit i samarbetet: Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket, Åklagarmyndigheten, Försäkringskassan, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen. Myndigheterna uppskattar att de under perioden 2013–2018 tillsammans lagt ner mer än 2,8 miljoner arbetstimmar och haft kostnader på minst 1,4 miljarder kronor.

Riksrevisionen har granskat om regeringen i arbetet mot organiserad brottslighet har styrt de samverkande myndigheterna på ett tydligt och samordnat sätt. Vidare har Riksrevisionen granskat om de samverkande myndigheterna har skapat förutsättningar för att uppnå målen för det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet.

Granskningens tyngdpunkt har varit på tidsperioden 2013–2018, men i vissa fall har granskningen avsett arbetet från 2008 och framåt.

Granskningen har resulterat i rapporten Myndighetsgemensamt arbete mot organiserad brottslighet – brister i styrning och uppföljning (RiR 2019:11).

Riksrevisionens slutsatser och rekommendationer

Riksrevisionen anser att regeringen inte på ett tillräckligt tydligt sätt har inriktat det myndighetsgemensamma arbetet eller styrt de samverkande myndigheternas deltagande i arbetet för att bekämpa den organiserade brottsligheten. Slutsatsen baseras på att det inte finns ett aktuellt regeringsuppdrag till myndigheterna, eller styrning i annan form som regleringsbrev eller instruktion, som anger mål för eller omfattningen av det arbete som myndigheterna förväntas utföra. Det myndighetsgemensamma arbetet finansieras genom respektive myndighets förvaltningsanslag. Myndigheterna måste därför enligt Riksrevisionen själva i hög grad formulera vad det myndighetsgemensamma arbetet mer konkret ska uppnå. Riksrevisionen anser också att de enskilda myndigheterna ställs inför prioriteringsbeslut mellan att å ena sidan avsätta resurser till det myndighetsgemensamma arbetet, och å andra sidan se till att det inte får negativ inverkan på myndighetens övriga verksamhet. Riksrevisionen framhåller att myndigheter alltid måste prioritera men att det i detta fall riskerar att ytterst leda till situationer där en myndighet sänker sin ambitionsnivå inom det myndighetsgemensamma arbetet till den grad att det påverkar den gemensamma verksamhetens effektivitet.

Vidare anser Riksrevisionen att regeringen inte i tillräcklig utsträckning har följt upp verksamheten, för att se till att den når sina mål eller för att få tillräckliga underlag för sin fortsatta styrning. Regeringen har i huvudsak följt upp det myndighetsgemensamma arbetet genom den gemensamma årliga rapport som sammanställs av Polismyndigheten. Riksrevisionen anger att Regeringskansliet inte genomfört någon regelbunden uppföljning av respektive myndighets del i det myndighetsgemensamma arbetet. Regeringens informella dialoger med myndigheterna kring arbetet har enligt Riksrevisionen till synes inte heller ägt rum regelbundet. Vidare anser Riksrevisionen att det saknas en regelbunden samordning mellan ansvariga departement när det gäller styrningen av de samverkande myndigheterna och inget departement har heller ett uttalat ansvar för det myndighetsgemensamma arbetet som helhet.

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att

- säkerställa att styrningen av det myndighetsgemensamma arbetet samordnas regelbundet i syfte att kunna förtydliga styrningen i de frågor som uppstår hos myndigheterna
- regelbundet följa upp den myndighetsgemensamma verksamheten avseende resursåtgång och resultat för att tillse att den når sina mål och för att få tillräckliga underlag för sin fortsatta styrning. Detta gäller för såväl de enskilda myndigheternas del av arbetet som det myndighetsgemensamma arbetet som helhet.

Riksrevisionen konstaterar att de samverkande myndigheterna har upprättat en organisation för hur de regelbundet ska arbeta tillsammans och att de bedriver

en omfattande verksamhet. Riksrevisionen bedömer att myndigheterna i vissa delar har skapat tillräckliga förutsättningar för såväl det myndighetsinterna som det gemensamma arbetet. Riksrevisionen bedömer också att en stor del av regeringens ansvar emellertid har delegerats till myndigheterna som därigenom fått ett stort utrymme att tolka uppdraget och avgöra dess omfattning. Riksrevisionen anser att myndigheterna inte har skapat tillräckliga förutsättningar för att kunna uttala sig om verksamhetens måluppfyllelse och effektivitet.

Riksrevisionen rekommenderar de samverkande myndigheterna att

- skapa förutsättningar för att kunna göra en rättvisande och tillförlitlig redovisning av resursåtgång och resultat av den gemensamma verksamheten, och därigenom i förlängningen kunna göra en bedömning av verksamhetens måluppfyllelse och effektivitet.

Regeringens skrivelse

Regeringens bedömning av Riksrevisionens iakttagelser

Inledning

Regeringen konstaterar att organiserad brottslighet utgör ett allvarligt hot mot samhället och att en effektiv bekämpning av brottsligheten förutsätter samverkan och aktivitet från en mängd aktörer. Det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet är omfattande och utvecklas kontinuerligt. Det berör i dag, förutom de tolv samverkande myndigheterna, även ytterligare nio myndigheter som har engagerat sig i samarbetet. Det är samtidigt viktigt att understryka att myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet endast utgör en del av myndigheternas samlade insatser mot organiserad brottslighet.

Regeringen anför att den sammanfattningsvis noterar Riksrevisionens problembeskrivning, delar vissa iakttagelser och instämmer delvis i andra iakttagelser, men att den drar andra slutsatser.

Regeringen finner att den tid och de resurser som de samverkande myndigheterna har lagt på arbetet mot organiserad brottslighet har gett goda resultat.

Regeringens styrning

Regeringen bedömer att det myndighetsgemensamma arbetet fortsätter och kontinuerligt utvecklas ett bra sätt och att en ökad styrning av arbetet för närvarande inte är nödvändig. Behoven av styrning och uppföljning, utöver i fråga om de uppgifter som myndigheterna redan har, måste alltid bedömas utifrån den verksamhetsnära kunskap och erfarenhet som myndigheterna besitter. Att regeringen delegerar uppgifter till förvaltningsmyndigheterna är en fundamental del i den svenska förvaltningsmodellen. I Styrutredningens betänkande Att styra staten – regeringens styrning av sin förvaltning (SOU 2007:75) underströks att förvaltningsmyndigheter är av vitt skilda slag och att styrningen inte kan vara uniform. Tvärtom bör den vara anpassad för att kunna

beakta olikheter mellan verksamheter och myndigheter. Regeringen gör bedömningen att det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet i hög grad karaktäriseras av denna typ av verksamhetsanpassad styrning.

Några indikationer på att det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet inte fungerar på ett effektivt och ändamålsenligt sätt har inte framkommit. Regeringen har därför hittills inte ansett att, det utöver den styrning som redan sker genom bl.a. myndigheternas respektive instruktioner och myndighetsförordningen, funnits något behov av särskilt inriktad styrning av de samverkande myndigheternas arbete efter regeringsuppdraget 2015.

Finansiering och prioritering

Regeringen bekräftar Riksrevisionens iakttagelse att det inte finns någon öronmärkt finansiering för det myndighetsgemensamma arbetet. Fem av myndigheterna har under den granskade perioden 2013–2018 äskat finansiering för sitt deltagande utan att få särskilda medel. Regeringen gör bedömningen att det myndighetsgemensamma arbetet ingår i de samverkande myndigheternas arbetsuppgifter och att respektive myndighets förvaltningsanslag därmed kan finansiera arbetet.

Regeringen instämmer i huvudsak i Riksrevisionens iakttagelse att regeringen har överlämnat till myndigheterna att avgöra hur de ska prioritera det myndighetsgemensamma arbetet i förhållande till övrig verksamhet. Regeringen anser att arbetet är en del i myndigheternas ordinarie uppgifter och att myndigheterna är väl skickade att avgöra hur det myndighetsgemensamma arbetet ska prioriteras i förhållande till andra uppgifter.

Ansvarigt departement

Regeringen instämmer delvis i Riksrevisionens iakttagelse att det inte finns någon regelbunden samordning mellan ansvariga departement när det gäller styrningen av de samverkande myndigheterna. Regeringen delar emellertid inte iakttagelsen att inget departement har ett uttalat ansvar för det myndighetsgemensamma arbetet som helhet utan anför att Justitiedepartementet har det ansvaret. Det sker mot bakgrund av att Justitiedepartementet ansvarar för Polismyndigheten som i sin tur har en samordnande funktion i arbetet mot organiserad brottslighet genom att den leder arbetet i samverkansrådet och i det operativa rådet.

Uppföljning

Riksrevisionen gör iakttagelsen att det myndighetsgemensamma arbetet sällan finns på dagordningarna till dialogerna mellan departementen och myndigheterna. Riksrevisionen anser vidare att det är svårt att följa sådana dialoger i efterhand eftersom det inte upprättas några minnesanteckningar. Regeringen delar delvis denna iakttagelse men anser att det förekommit regelbunden dialog om myndigheternas deltagande i det myndighetsgemensamma arbetet, vilket sju av de tolv myndigheterna bekräftar i sin dialog

med Riksrevisionen. Huvudsakligen instämmer regeringen i iakttagelsen att regeringen följer upp verksamheten genom den gemensamma årliga rapporten som sammanställs av Polismyndigheten och att regeringen utöver detta inte gör någon regelbunden uppföljning av respektive myndighets del i det myndighetsgemensamma arbetet. Emellertid anser regeringen att den gemensamma årliga rapporten utgör ett viktigt underlag för årlig uppföljning och fortsatt analys inom Regeringskansliet. Rapporten presenteras vid ett årligt gemensamt möte och följs även upp i samband med de ordinarie processer som finns för uppföljning av myndighetens verksamhet. Frågor om samarbetet tas också upp t.ex. vid departementens dialoger med respektive myndighet. Riksrevisionen rekommenderar regeringen att säkerställa att styrningen av det myndighetsgemensamma arbetet samordnas regelbundet. Regeringen delar Riksrevisionens utgångspunkt att det är viktigt att i styrningen förtydliga eventuella frågor som kan uppstå hos myndigheterna och anser att det i huvudsak hanteras bäst i den ordinarie dialogen med respektive myndighet.

Slutligen rekommenderar Riksrevisionen regeringen att regelbundet följa upp den myndighetsgemensamma verksamheten avseende resursåtgång och resultat för att tillse att verksamheten når sina mål och för att få tillräckliga underlag för den fortsatta styrningen. Riksrevisionens rekommendation gäller såväl de enskilda myndigheternas del i arbetet som det myndighetsgemensamma arbetet som helhet. Regeringen instämmer i att uppföljning av resultat är betydelsefulla i syfte att garantera värden såsom transparens, rättssäkerhet och effektivitet. Myndigheternas olika förutsättningar och redovisningsmodeller medför dock vissa svårigheter att hitta en myndighetsgemensam uppföljningsmodell för att ge en bild av måluppfyllelsen för satsningen i dess helhet. Så sent som 2017 fick sekretariatet för myndighetssamverkan i uppdrag av samverkansrådet att kontakta Brottsförebyggande rådet (Brå). Uppdraget syftade till att finna en modell för att utveckla förmågan att mäta effekten och samhällsnyttan av det arbete som görs inom den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet. Brå avböjde uppdraget eftersom myndigheten bedömde att uppdraget inte var möjligt att utföra. Regeringen noterar att det finns svårigheter att mäta effekterna av det myndighetsgemensamma arbetet men att det i dag mäts både utifrån kvantitativa och kvalitativa underlag. Det operativa arbetet är något lättare att mäta än de viktiga långsiktiga och preventiva effekter som det myndighetsgemensamma arbetet har. Arbetet ger synergieffekter och ökar t.ex. kunskapen inom berörda myndigheter. Samhällsnyttan och signalvärdet av att rättsväsendet och den offentliga förvaltningen aktivt arbetar för att upprätthålla den demokratiska rättsstatens funktionalitet är betydelsefulla effekter av arbetet. Sådana effekter är dock ofta svåra att mäta. Regeringen anser att syftet med arbetet mot organiserad brottslighet är tydligt och konstaterar att de samverkande myndigheterna inte har uttryckt osäkerhet kring detta. Myndigheterna har inte heller begärt att regeringen ska styra verksamheten på något specifikt sätt eller område. Därför ser inte regeringen något behov av att introducera ett särskilt mål för arbetet

mot den organiserade brottsligheten. Däremot anser regeringen att det kan vara möjligt för myndigheterna att utveckla resultatredovisningen genom en utökad analys, även om regeringen noterar att förbättringar på detta område har skett de senaste åren.

Regeringens åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringens bedömning är att Riksrevisionens rapport visar att det myndighetsgemensamma arbetet och regeringens styrning till stor del fungerar tillfredställande. Men som Riksrevisionen lyfter fram i sin rapport kan regeringens styrning av de samverkande myndigheternas deltagande i det myndighetsgemensamma arbetet i vissa fall behöva tydliggöras. Regeringen avser därför att fortsätta följa arbetet noga och t.ex. överväga om behov finns att vid lämpligt tillfälle se över instruktionerna för någon eller några av de berörda myndigheterna.

Att samordna och följa upp myndigheternas arbete mot organiserad brottslighet är betydelsefullt. Detta sker i dag exempelvis vid möte i samband med att den årliga rapporten om det myndighetsgemensamma arbetet publiceras. Vidare förekommer samordning och uppföljning i dialoger mellan respektive myndighet och ansvarigt departement. Regeringen överväger att förstärka samordningen inom Regeringskansliet inför dessa myndighets-specifika dialoger och att utveckla dialogformerna i samband med avrapporteringen av den myndighetsgemensamma årliga rapporten. Med en mer samordnad dialog kan den gemensamma utgångspunkten för arbetet tydliggöras och stärkas. Vidare kan dialogen bidra till att arbetet fortsätter att fördjupas, förbättras och utvecklas i positiv riktning.

Regeringen anser att Riksrevisionens rapport i och med skrivelsen är slutbehandlad.

Motionerna

I flera motioner anför motionärerna att de delar Riksrevisionens bedömningar och att regeringen enligt deras mening i större utsträckning borde följa Riksrevisionens rekommendation än vad regeringen anför att man kommer att göra.

I kommittémotion 2019/20:3392 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 begär motionärerna ett tillkännagivande om regelbunden samordning av det myndighetsgemensamma arbetet mot grov organiserad brottslighet. I kommittémotion 2019/20:3404 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 och kommittémotion 2019/20:3063 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 22 framförs liknande yrkanden.

I kommittémotion 2019/20:3392 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2 begärs att regeringen ska tydliggöra och konkretisera det myndighetsgemensamma arbetets målsättning. Ett liknande yrkande framförs i kommittémotion 2019/20:3404 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2.

I kommittémotion 2019/20:3392 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att stärka de s.k. aktionsgrupperna som agerar inom ramen för den myndighetsgemensamma satsningen. Motionärerna anför att dessa grupper om sammanlagt 200 personer ska medverka i insatser samt ansvara för all samordning av det myndighetsgemensamma arbetet. De har därmed en central roll i det samlade arbetet och bör också förstärkas.

I kommittémotion 2019/20:3404 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 3 begärs att regeringen säkerställer förutsättningarna för tillfredsställande underlag för uppföljning och utvärdering av resursåtgång och resultat.

I kommittémotion 2019/20:3405 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1–3 begär motionärerna att regeringen riktar ett gemensamt brottsbekämpande uppdrag till myndigheterna, öronmärker medel för det uppdraget samt utser ett departement som ansvarigt för uppdraget och dess uppföljning.

I kommittémotion 2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 31 begärs att varje myndighet som ingår i samverkan mot organiserad brottslighet bör ges ett uppdrag i regleringsbrev att prioritera arbetet mot organiserad brottslighet.

I andra motioner tas frågor upp som rör det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet.

I motion 2019/20:203 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 5 och 7 föreslår motionärerna tillkännagivanden om att stärka statliga myndigheters insatser mot organiserad kriminalitet och förenkla informationsutbytet mellan myndigheter.

I motion 2019/20:2469 av Karolina Skog och Rasmus Ling (båda MP) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att stärka samordningen och uppföljningen av myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet, även på lokal nivå. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att omhänderta och sprida lokala erfarenheter av samordnad tillsyn.

Utskottets ställningstagande

Riksrevisionen har i sin rapport funnit att regeringen brustit i sin styrning, samordning och uppföljning av det myndighetsgemensamma arbetet. Riksrevisionen konstaterar att det saknas uppdrag i regleringsbrev och att ingen av de samverkande myndigheterna utom Polismyndigheten har arbetet inskrivet i sin instruktion. Vidare konstaterar Riksrevisionen att finansiering saknas och att regeringen inte följer upp arbetet på ett ändamålsenligt sätt. Det saknas även en samordnande funktion, och inget departement har huvudansvar för arbetet.

Som framkommit ovan instämmer regeringen delvis i Riksrevisionens bedömning och överväger därför flera åtgärder med anledning av rekommendationerna. Enligt utskottet är detta dock inte tillräckligt. Det myndighetsgemensamma arbetet utgör ett viktigt verktyg i bekämpandet av den organiserade brottsligheten och det är därför mycket angeläget att regeringen tar Riksrevisionens slutsatser och rekommendationer på allvar

samt åtgärda de brister i styrning, samordning och uppföljning av myndigheternas arbete som framkommit i Riksrevisionens granskning.

I enlighet med det anförda och med utgångspunkt i Riksrevisionens granskning bör regeringen

- tydliggöra och konkretisera det myndighetsgemensamma arbetets målsättning
- aktivt och regelbundet samordna det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet
- aktivt följa upp och ta del av det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet
- säkerställa förutsättningarna för ett tillfredsställande underlag för uppföljning och utvärdering av arbetet
- ge ett gemensamt brottsbekämpande uppdrag till myndigheterna i deras regleringsbrev
- öronmärka medel för brottsbekämpning
- utse ett ansvarigt departement med uppföljningsansvar.

Det som utskottet nu har anført bör riksdagen tillkännage för regeringen. Utskottet tillstyrker därför motionerna 2019/20:3063 (M) yrkande 22, 2019/20:3191 (KD) yrkande 31, 2019/20:3392 (M) yrkandena 1 och 2, 2019/20:3404 (SD) yrkandena 1–3 samt 2019/20:3405 (KD) yrkandena 1–3.

Utskottet finner inte skäl att ställa sig bakom övriga motioner. Motionerna 2019/20:203 (C) yrkandena 5 och 7, 2019/20:2469 (MP) yrkandena 1 och 2 samt 2019/20:3392 (M) yrkande 3 avstyrks därmed.

Med det anförda föreslår utskottet att den aktuella skrivelsen läggs till handlingarna.

Reservationer

1. Styrning, samordning och uppföljning av det myndighetsgemensamma arbetet, punkt 2 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S) och Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:2469 av Karolina Skog och Rasmus Ling (båda MP) yrkandena 1 och 2,

2019/20:3063 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 22,

2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 31,

2019/20:3392 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,

2019/20:3404 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och

2019/20:3405 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Vi delar regeringens bedömning att organiserad brottslighet utgör ett allvarligt hot mot samhället och att en effektiv bekämpning av denna typ av brottslighet förutsätter att en mängd aktörer samverkar och agerar. Det är därför mycket angeläget att det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet fungerar väl.

Av Riksrevisionens rapport framgår att styrningen, samordningen och uppföljningen av arbetet kan behöva förtydligas. Vi noterar att regeringen delvis delar den bedömningen och att man avser att fortsätta följa arbete noga och t.ex. överväga att se över instruktionerna för någon eller några av de berörda myndigheterna. Regeringen överväger också att förstärka samordningen inom Regeringskansliet och utveckla dialogformerna i samband med den myndighetsgemensamma årliga rapporten.

Vi utgår från att regeringen på det sätt som anges kommer att följa det myndighetsgemensamma arbetet och att man skyndsamt är redo att se över inriktningen, styrningen och uppföljningen av detta arbete om ett sådant behov skulle uppstå.

Vi kommer att följa frågan noggrant, men vi anser inte att det finns skäl att föreslå några sådana tillkännagivanden som utskottet nu föreslår om regeringens styrning, samordning och uppföljning av det myndighetsgemensamma arbetet.

2. Aktionsgrupper, punkt 3 (M)

av Johan Forssell (M), Magdalena Schröder (M) och Ellen Juntti (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3392 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

I det regeringsuppdrag som beslutades 2008 om att dåvarande Rikspolisstyrelsen, Ekobrottsmyndigheten, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten skulle vidta åtgärder mot den grova organiserade brottsligheten fick före detta Rikspolisstyrelsen ett särskilt uppdrag att inrätta s.k. aktionsgrupper med sammanlagda resurser på 200 personer. Aktionsgrupperna skulle medverka i insatser och ansvara för all samordning av det myndighetsgemensamma arbetet. Aktionsgrupperna har alltså en central roll i det samlade arbetet. Därför bör även de s.k. aktionsgrupper som agerar inom ramen för den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet förstärkas. Detta bör regeringen tillse.

Särskilt yttrande

Stärkta myndighetsinsatser mot organiserad brottslighet, punkt 4 (C)

Johan Hedin (C) anför:

Jag välkomnar Riksrevisionens granskning och instämmer i den kritik som förs fram när det gäller uppföljningen och styrningen av det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet.

Riksrevisionen slutsats, att regeringen inte på ett tillräckligt tydligt sätt har inriktat det myndighetsgemensamma arbetet eller styrt de samverkande myndigheternas deltagande i arbetet för att bekämpa den organiserade brottsligheten, är självklart allvarlig.

Utöver det som framkommit i Riksrevisionens granskning anser jag att frågan om samordningsnummer, som nyligen diskuterats i medier, på ett konkret sätt visar att det finns utrymme för ytterligare förbättringar av det samordnade arbetet mellan myndigheterna. Jag anser särskilt att möjligheterna till informationsutbyte mellan myndigheter i brottsbekämpande syfte måste förenklas. Det är ett mycket viktigt verktyg för att upptäcka och bekämpa brott, vilket lyfts fram i motion 2019/20:203. Även debatten om Iraks försvarsminister och hans tid i Sverige visar på ett tydligt sätt att det fortfarande återstår mycket att göra i denna fråga. Människors personliga integritet är viktig och måste skyddas, men människor som begår grova brott ska inte skyddas i integritetens namn.

Med hänsyn till utskottets tillkännagivande i ärendet och vad regeringen anfört om att man vid behov är redo att skyndsamt se över det myndighetsgemensamma arbetet utgår jag från att även möjligheten till ett ökat – men alltjämt rättssäkert – informationsutbyte mellan myndigheterna kommer att övervägas av regeringen. I avvaktan på regeringens åtgärder på området väljer jag därför att för närvarande inte yrka på ett tillkännagivande i frågan. Jag kommer dock att följa frågan noggrant och återkomma med förslag om ett sådant behov uppstår.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2019/20:3 Riksrevisionens rapport om myndighetsgemensamt arbete mot organiserad brottslighet.

Följdmotionerna

2019/20:3392 av Johan Forssell m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelbundet samordna det myndighetsgemensamma arbetet mot grov organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra och konkretisera det myndighetsgemensamma arbetets målsättning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka de s.k. aktionsgrupperna som agerar inom ramen för den myndighetsgemensamma satsningen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3404 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen aktivt och kontinuerligt ska samordna det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen aktivt ska följa upp och ta del av det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillfredsställande underlag för uppföljning och utvärdering och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3405 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett gemensamt brottsbekämpande uppdrag till myndigheterna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om örnamärkta medel för brottsbekämpning och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ansvarigt departement med uppföljningsansvar och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2019/20

2019/20:203 av Niels Paarup-Petersen (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka statliga myndigheters insatser mot organiserad kriminalitet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla informationsutbytet mellan offentliga myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2469 av Karolina Skog och Rasmus Ling (båda MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka samordningen och uppföljningen av myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lokala erfarenheter av samordnad tillsyn omhändertas och sprids och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3063 av Johan Forssell m.fl. (M):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelbunden samordning av det myndighetsgemensamma arbetet mot grov organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3191 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att varje myndighet som ingår i samverkan mot organiserad brottslighet bör ges ett uppdrag i regleringsbrev att prioritera arbetet mot organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.